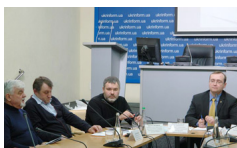


На публічному діалозі в Києві обговорили загрози українській громаді в окупованому Криму і запропонували шляхи їх вирішення



1 березня в Києві відбулися публічний діалог «Українська громада в окупованому Криму: потенціал самозбереження, дискримінація з боку окупантів і підтримчі дії Української держави» і презентація експертно-аналітичної доповіді кандидата історичних наук Андрія Іванця «Громада етнічних українців Криму в умовах російської окупації: асиміляційний виклик політики держави-агресора». Під час заходу було обговорено широке коло проблем однієї з двох найбільш дискримінованих окупаційним режимом етнічних спільнот тимчасово окупованого Криму і запропоновано шляхи їх вирішення.

Організатори заходу: Міністерство інформаційної політики України, Науково-дослідний інститут українознавства МОН України, державне підприємство «Держзовнішінформ», громадські організації «Союз вимушених переселенців», Кримський центр ділового і культурного співробітництва «Український дім» і «Таврійська гуманітарна платформа». Захід відбувся за інформаційної підтримки газети «Кримська світлиця».



Серед учасників діалогу були представники Міністерства інформаційної політики України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Міністерства з питань тимчасово окупованої території та внутрішньо переміщених осіб України, Представництва Президента України в АР Крим, Українського інституту національної пам'яті, держпідприємства «Держзовнішінформ», НДІУ МОН України, Таврійського національного університету ім. В. Вернадського, Меджлісу кримськотатарського народу, експерти з Криму, Києва і Львова, активісти громадських організацій «Українська громада Криму», «Кримська Буковина», «Майдан закордонних справ».

Привітали учасників публічного діалогу представник Міністерства інформаційної політики України Віктор Литвінов, член Національної ради України з питань телебачення і

радіомовлення України Сергій Костинський, виконувач обов'язків директора НДІУ Віталій Терлецький, який, зокрема, відзначив, що презентована на заході доповідь про дискримінацію українців Криму містить результати досліджень, проведених у рамках виконання науково-дослідної роботи «Гуманітарні аспекти воєнно-політичної кризи в Криму та Донецькому краї». Він наголосив, що інститут робить свій внесок в осмислення проблем, пов'язаних з агресією Росії, та у пошуки шляхів звільнення тимчасово окупованих територій і захисту прав їх населення.



У доповіді старший науковий співробітник НДІУ і координатор Таврійської гуманітарної платформи А. Іванець розкрив механізми дискримінації російським окупаційним режимом громади етнічних українців Криму у 2014–2018 рр., серед яких – антиукраїнський інформаційно-пропагандистський і морально-психологічний тиск на кримське населення, переслідування, репресії або «вичавлювання» з Криму лідерів та активістів громади кримських українців, дискримінація і переслідування конфесій, переважну більшість прихожан яких становлять українці, штучна ізоляція Криму від інформаційно-гуманітарного простору України, заборона діяльності українських політичних і більшості громадських структур, ліквідація інституцій української/україномовної освіти й культури, різке обмеження сфер і можливостей використання української мови у публічному житті, обмеження права на свободу зібрань і на використання української національної символіки, зміна етнодемографічного складу кримського населення шляхом незаконного масового переселення колоністів-громадян РФ в Крим.

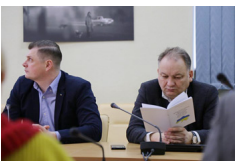
«Маємо стабільно негативну тенденцію: дискримінаційна політика Росії стосовно другої за розмірами етнічної спільноти Криму – української громади – створює загрозу у довгостроковій перспективі асиміляції значної її частини», – сказав А. Іванець. Він з жалем констатував, що досвід 2014–2018 рр. засвідчив дефіцит розуміння українськими органами влади і експертним середовищем проблем кримських українців. Влада України реагує на виклики, які постають перед ними, але не займає проактивну позицію із захисту інтересів та прав української громади Криму, її консолідації і перетворення у післяокупаційний період на один із факторів стабілізації етнополітичної ситуації південного регіону. Науковець розробив низку рекомендацій для органів влади щодо захисту прав цієї спільноти та її представників. Зокрема, він пропонує Міністерству культури і Міністерству з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб на період деокупації та реінтеграції АР Крим і м. Севастополя розробити програму заходів із задоволення етнокультурних потреб та захисту прав громади етнічних українців Криму, а парламенту України при внесенні змін до Конституції України щодо статусу АР Крим розглянути доцільність гарантування представленості цієї

громади в органах влади автономії. Для збереження ідентичності кримських українців, зокрема, рекомендується відповідним органам влади розробити комплекс комеморативних заходів і забезпечити вивчення минулого та культурного спадку української громади.



Директор Національно газетно-журнального видавництва України, представник Кримського центру ділового і культурного співробітництва «Український дім» А. Щекун запропонував терміново надіслати пропозиції, викладені у доповіді, до Міністерства з питань тимчасово окупованих територій і Міністерства освіти і науки, оскільки у грудні 2018 р. було оприлюднено Стратегію інформаційної реінтеграції Криму і до початку літа має бути сформований план дій на її виконання. Він також розглянув проблему задоволення інформаційних потреб кримських українців і, зокрема, стан провідної україномовної газети Криму «Кримська світлиця», яка через бездіяльність Міністерства культури не змогла минулого року пройти згідно із законодавством процедуру роздержавлення і втратила реєстрацію. Вже цього року видання було перереєстровано.

Директор «Держзовнішінформу», екс-заступник Постійного Представника Президента України в АР Крим Б. Дубас наголосив на важливості пошуку механізмів захисту прав кримських українців, а також запропонував відновити діяльність уряду АР Крим на вільній території України.



В обговоренні під час публічного діалогу взяли активну участь, зокрема, голова Кримської філії НТШ, академік УЕАН Петро Вольвач, член Меджлісу кримськотатарського народу Ескендер Барієв, заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Ільмі Умеров, член Національної ради з питань телебачення і радіомовлення України Сергій Косинський. Член оргкомітету Всеукраїнського літературного конкурсу «Ми діти твої, Україно!» імені кримського українського поета Данила Кононенка Олександр Польченко презентував учасникам діалогу збірку переможців конкурсу у 2018 р. і розповів про збір коштів для його проведення через соціальні мережі.

Під час заходу А. Іванець повідомив про намір організацій кримських переселенців встановити надгробок на могилі голови Крайової української ради в Криму в 1919–1920 рр. Павла Горянського, яка розташована на Лук'янівському цвинтарі в Києві, і закликав долучатися до збору коштів для вшанування пам'яті лідера кримських українців.

В.о. директора НДІУ В. Терлецький повідомив, що невдовзі на сайті інституту можна буде ознайомитися з електронною версією доповіді про стан громади українців в окупованому Криму, а її текст планується направити органам влади України.

Прес-служба Таврійської гуманітарної платформи

---